

BISERICA ȘI ȘCOLA.

Foie bisericească, școlastică, literară și economică.

Eșe odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 5 fl.—cr.
" " " " jum. an 2 " 50
Pentru România și străinătate pe an 7 " "
" " " " j. a. 3 " 50

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte
4 fl. și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele să se adreseze la Redac-
țiunea dela

„BISERICA ȘI ȘCOLA”

Îar banii de prenumerațiune la

— „Tipografia diecesană în Arad.” —

Domnii noi abonenți și cari sunt în res-
tanță cu prețul abonamentului sunt rugați
a trimite banii de prenumerațiune directe la
administrațiunea tipografiei diecesane în Arad.

Pozițiunea actuală a Papei.

Pe când ierarhia bisericească apăsene pare a re-
voi vechile sale aspirațiuni și tendințe cuceritoare
în orientu, în sinul ei se petrecu evenimente de o
importantă necontestabilă pentru pozițiunea actualului
păpă. Se organizează pelerinagiuri spre a da ocaziune
papei să se lamenta în fața pelerinilor asupra
stării umilitoare a bisericească, în școala
de a deștepta compătimirea și interesarea credin-
cioșilor săi pentru recăstigare și influința de odinioară a
papilor asupra destinului poporilor creștine. Rela-
tivă la însemnătatea unor asemenea manopere *Impar-*
țialul comunică următoarele reflecțiuni nimerite:

Sărmanul Papa Leo XIII! De când „tirani”
ai usurpat puterea lumescă a papei, de când sta-
tul papal a dispărut de pe harta Europei, sfân-
tul părinte nu mai are nici un loc de adăpostire
unde să-și poată pleca capul, ci este espus la totu
felul de insulte și brutalități din partea necredin-
cioșilor italieni. Acesta este glasul, pe care cântă
fără încetare organele clericale. Și durerea lor crește
și mai tare când vedu că aceste accente jalnice nu
găsescu ecou în nici un Stat al Europei, cu alu
cărui ajutoru se potă scote de la robia pe infalibilulu
următoru alu sfântului Petru.

În adevăr tristă pozițiune pentru o față bis-
ericăască ale cărei priviri sunt necontenit îndreptate
spre trecutul glorios alu predecesorilor săi, cari
într'o vreme ajunseseră a fi stăpênii lumii. Cine este
astăzi de vină, dacă sfinții părinți ai Romei nici pânu
astăzi n'au ajunsu a înțelege marile progrese, care
s'au realizat în decursul timpului. Nimenea nu i
impedica de a vedea de mântuirea sufletelor cre-
dincioșilor lor, dar astăzi ori-ce om nepreocupat
înțelege că cuvântul lui Dumnezeu nu se propagă cu
bandarmulu, cu forța materială. În ordinea morală
ori-ce mijloc coercitiv este interzis, căci criteriul
acțiunii morale este îndemnul care a provocat ac-
țiunea și de orecă acesta aparține forului intern,

coercițiunea nu potă interveni fără a cădea în cele
mai grave păcate. Astăzi libertatea conștiinței este
ridicată la valoare de dogmă.*)

Când sfinții părinți voru înțelege acestu adevăr
atunci de sigur că nu voru mai avea ocaziunea să
se plângă de nedreptatea omnilor și se voru con-
vinge că biserica potă se înfloréscă și fără puterea
lumescă a papei. Din nenorocire însă actualulu papă
împreună cu toți ai săi sateliți sunt de parte de a re-
cunoșce acestu adevăr; ei continuu caută să înce
lumea cu ale lor lacrimi și suspinuri după vremu-
rile trecute. Și spre acestu sfârșit înscenează felu de
felu de pelerinagiuri spre a dovedi lumii că vorbele
loru au unu fondu realu în credința poporilor. Ast-
felu în zilele din urmă, diarele clericale ne au vor-
bitu despre două pelerinagiuri la Roma, anul din
partea preoților catolici italieni și altulu din par-
tea mirenilor.

Ambele aceste pelerinagiuri sunt întrebuințate
de ultramontanii ca arme contra stărei actuale a lu-
crurilor. Ei voescu se dovedescă prin ele că regi-
mul actualu este în contradicere cu voința popo-
rului. Zădarnică încercare, căci dacă esaminăm mai
cu deamănuntulu aceste manifestațiuni de simpatie
pentru sântulu scaunu alu Romei, ne convingem că
totalu este numai unu act de consolațiune pentru
Leo XIII și nici de cum o manifestare serioasă,
care se potă sdruncina temeliala actuală a Statulu
italianu.

În adevăr cine au fostu acei pelerini, cari s'au
dus să sărute pantofulu lui Leo XIII? Primulu pelerin-
agiū a fostu compus din vr'o 4000 de preoți ita-
lienii, a căroru manifestațiune are totu atâta valoare
câtă are închinarea ofiterilor unu regimentu în-
aintea colonelului lor. Disciplina în biserica catolică,
în ce privește pe preoți, este totu atât de severă ca
și în armată și de aceea ori-ce manifestațiune din
partea preoților nu potă fi privită ca unu act spon-
tanu, ci ca unu act săvêrsit după comandă. Alu
doilea pelerinagiū a fostu compus din mireni. La
acesta potă că și facu aluziune sfinții părinți când
dicu că poporul este cu ei. Apoi vr'o câte va mi
de capete, cădate, prin dibăcia Iesuitilor, în bigo-
tism, potă fi ore privitye ca espresiunea voinței popo-
rului italianu? Acesta demonstrează toamă contrariul
când vedem că dintr'o țară de 29,000,000 de
locuitori abia s'au găsitu vr'o câte-va mi, cari să
mêrgă la Roma să aline durerile capului bisericeii

*) Nu în modu absolutu. Red. „Bis. și Școl.”

catolice, și chiar dintr'aceștia este foarte probabil, că mulți se voru fi dusu, folosinduse de acesta ocaziune, ca se vadă capitala Italiei.

Altul este sentimentul și alta voința popoului italianu. Nu va trece multu și vom avea ocaziune se auțim și răspunsul adevăratu al popoului italianu. În luna lui Ianuarie când se împlinesc 25 de ani de la începerea luptelor pentru unitatea Italiei, va avea loc o mare sărbătoare națională italiană la Roma și cu acesta ocaziune suntem siguri că nu câteva mii, ci deei și sute de mii și nu după comandă ci din propriul lor îndemnu vor alerga Italianii din toate părțile spre a depune cununii de recunoștință pe mormântul gloriosului rege, Victor Emanuel și vor răspunde cu cuvintele acestuia: „Aici suntem, aici rămânem.”

Idea immortalității.

Vięta noastră trebuie privită din două părți una esternă și alta internă, fiindcă și ființa noastră este compusă astfel. Vięta cea trupescă și sufietescă sunt în care ființa noastră se dezvoltă în partea esternă; ea delătură obstacolele cari împedecă dezvoltarea și nisue a desfășura o posibilă putere intensivă a existenței. Fiindcă puterea vieței înse după această parte este o putere fizică, adică otărită marginită, și fiindcă esternele obstacole a-le vieței continuative operedă și de multe ori d'odată, iar în altă casă la totă întâmplarea în decursul timpului devin mai mari, ca puterea vieței, pentru acea trebuie cu necesitate pentru vięta esternă se apară un momentu, unde puterea sa este totalu exploatată și funcțiunile sale încetă, — acesta este mórtea.

Dar această viętă inferioară este numai un mijloc pentru vięta superioară, dezvoltarea existenței spre scopul moralu al vieței. Și această viętă superioară constă în înfrângerea acelor pedecă, cari se opun deplinei formațiuni a scopului vieței, care este vięta eternă. Fiindcă acesta din urmă conchide în sine o țintă infinită, pentru acea și însăși vięta trebuie privită ca nesuință infinită, ca o liberare a eu-lui din bariera existenței și cu acesta o mai deplină formațiune a acesteia din urmă. Vięta devine totu mai multu viętă, cu cât barierele devin înfrânse; vięta, ca o nesuință, acărei țintă stă în infinitu, este eternă, dobândesce cu fiecare tréptă a dezvoltării totu mai multu caracterul eternului, pentru-ce vięta eternă se pôte semnală atât ca prezentă, cât și ca viętă viitoare.

Ca viętă eternă nici prin încetarea vieței inferioare nu se pôte termină vięta superioară, ci pôte se între numai într'o nouă fază de dezvoltare; nu fără dreptu această viętă viitoare se numesce în sensu mai strins eternă, întru cât trépta vieței care succede morții la normale propășiri morali trebuie să se socotescă ca mai superioară, și cu mórtea cadu toate acele bariere, cari au fost nedespărțit legate cu cunoscuta temporalitate.

Mai departe, de cât până aci, nu ni-e posibilu a face definițiunea acestei vieți sitore fiindcă ea se află afară de esperința noastră, și combinațiunile imaginațiunii nu posedu nici o autoritate științifică.

Sensului dezvoltat a cuvântului *viętă* consună și usul limbii biblice în genere, de și aci diferența înțelegerei conceptului este evidentă. La sinopticii înseamnă ză, care este egală cu ză *aionios* (vięta eternă) în sensu obiectivă o stare, în care subiectul va intra într'unu momentu otăritu, — starea fericirii în împărăția messiană, carea este a-se socoti după în-

viere. (Asem. Mat. 7. 14; 18. 8; 19. 16; 19. 29; 25. 46; și locurile paralele). Totu așa și la Paulu; precum mórtea este urmarea păcatului, așa vięta eternă este urmarea dreptății; dar aci starea semnificată prin acesta nu este mai multu numai o stare, în care omul intră, vięta este deja semnificarea unui principiu, care prin rescumpărare este săditu în noi, acărui deplină maturitate însă abia în viitoarea splendoré messiană cu caracterul unei plăți, dreptu recompensă pentru faptele dreptății, este a se aștepta (Rom. 2. 7; 5. 17 s. m; 6. 22, 23; 7. 10; 8. 2 s. m; Gal. 6. 8; II Cor. 4. 12; 5. 4; I. Tim. 4. 8; II. Tim. 1.10). — Ddeu singuru are în sine vięta și precum elu, așa și fiul, și din fiul toți aceia, cari au primit-o prin comuniune cu fiul (Ioan 6. 57); este prin acesta semnificată principiul divinu în noi, prin care se confere existenței noastre adevărata substanță și putere. Prin credință are creștinul vięta eternă (Ioan 3. 36), și între posesiunea de acum și cea viitoare nu este diferență calitativă. (Ioan 1. 4; 3. 15; 4. 14; 5. 26; 6. 2. 7, s. m; 6. 53, 68; 10. 28; 17. 2 s. m. etc.)

Cu doctrina lui Christos, ca vięta și isvorul vieței pentru noi (Ioan 11. 25; 4. 6) stă în necă idea immortalității sufletului.

Ce este sufletul?

Sufletul după limba biblică este puterea imaterială în om, care compune principiul și fundamentul vieței sale. Elu este contrastul corpului, cu carele reprezintă o unitate și prin acesta pre om. Dacă ne cugetăm sufletul afară din corp, atunci mai rămâne cadavrul mortu (III. Reg. 19. 4; Iona 43; Înțelepc. 9. 15) mórtea consistă tocmai în aceea, că sufletul părăsesce corpul. — O teorie intuitivă despre raportul dintre corp și suflet ne ofere noțiunea lui Moise I. 2. 1. s. m. În acea se reduc, corpul și sufletul, la două isvóre diferite: pământul și Ddeu. Corpul apare aci ca „pulberea pământului” sufletul ca „sufierea lui Ddeu.” Prin cöptirea ambelor principii rezultă „omul,” în acărui existență dară pulberea pământului a devenit ca trup a suflării lui Ddeu și suflarea ca suflet al trupului. Dreptu acea biblia privesce pre omu dichotomic. Ea usuădă pentru suflet și expresiunea „spiritu” (duchü),¹⁾ dar fără de a face vre-o diferență substanțială.

Precum în cuvântul spirit se cuprind diferite principii a vieței interne, tot așa și în expresiunea suflet. Sufletul este eu-lu omului, precum se vede de acolo, că de multe ori noțiunea eu-lui se exprină cu expresiunea „sufletul meu” (Psalm 103. 1. 2; psalm. 6. 5; 25. 20. etc. etc.) Sufletul este reședința vieței sensitive, a simțimentelor, boldurilor.

1) Spiritul este o unitate de sine stătătoare, așa precum corpul formedă pentru sine unu conglomerat materialu, care firece se disolvă, când ilu părăsesce spiritul. Raportul conceptului spiritului către suflet (psyché) se determinedă așa, că spiritul cuprinde în sine totalitatea vieței interne, mai vortosu cele mai superioare funcțiuni a-le vieței: a judecării, a presimțirii, voinței, sufletul însă cuprinde principiul vieței sensitive, sistemul simțimentelor și boldurilor sensuale. — Fiindcă limitele funcțiilor inferioare și superioare sunt foarte vacile, așa și expresiunea la popore este foarte variabilă, de unde apoi în usul vorbirii ambele concepte de multe ori coincid. — O trichotomie a omului în spirit, suflet și trup se arată clar la Ap. Paulu I Tess. 5. 23; asem. Evrei 4. 12. — Funcțiunile spirituale sunt cele superioare raționale (nous), a le sufletului cele inferioare sensitive. De aci se deduce, că Apostolul opune omului sufletesc (psychikoi) pre celu spiritual (pneumatikoi) și pre celu dintău ilu pune pe o linie cu celu trupesc (carnos sarkikoi).

puteriloră. Sufletul de multe ori este = viața (V. Moise 19. 11; I. Moise 19. 17; I. Reg. 26. 21; Luca 17. 33). Sufletul este reședința voinței, a nesuinței morale; sufletul este bun sau rău (Întelep. 1. 4; Sir. 14. 16; Mat. 16. 26; Luca 9. 56; I. Petru 2. 11; 4. 19; Evr. 13. 17). În suflet zace pietatea, dorința după Dumnezeu (Psalt 41. 3; Mat. 22. 37.) etc. etc.

Idea omului, care preponderă în s. scriptură, este deci cea dihotomică, după care omul constă numai din trup și suflet, și sufletul cu spiritul după substanța sa este identică. Firesce că în Testamentul nou se află alături (I. Tes. 23; Evr. 4. 12) și ideea trichotomie; dar în acel sens, în care usul vorbirei în genere diferesece între spirit și suflet, fiind prin acesta a reprezenta numai o deosebire de referințe și nu de cauze. În om există ambele, contrastul sufletului și trupului și unitatea ambelor. Dreptu aceea ființa viată a omului, care și are organul său în corp, și care de acesta se poate deosebi ca de obiectul său, — vine în considerațiune atât în diferența sa de acesta, precum și în referința sa către el și în unitatea sa cu el. În momentul primu ni-se reprezintă ființa viată ca spirit, în celu din urmă ca suflet. Căci viața este spirit, întru cât ea este nematerială, se deosebesce de corp, și pre acesta îl folosește de organ al său. Spiritul însă este suflet întru cât el aparține corpului și este viața corpului.

Întrebarea relativ la originea sufletului omeneșcu s'a rezolvit în biserică vechiă cu trei diferite hipoteze:

1.) *preexistențianismul*, adică învățătura, că sufletul se naște în această lume din o existență anterioară de vece;

2.) *creaționismul*, adică învățătura, că Dumnezeu pentru toate corpurile omenești nemijlocit după crearea lor crează și un suflet care suflându-l în corp îl înăpăstă împreună cu acesta;

3.) *traducianismul* adică învățătura, că prin transplantarea omenilor pe calea sexuală se transplantă d'odată și sufletul, — teoriă reprezentată de Tertulianu (De anima).

Învățătura preponderantă însă în curându de creaționismul a teoriă, ce corespunde mai mult demnității sufletului (Clement, Jeronim, Ambrosie). — Această teoriă științifică o acceptăm și noi, căci numai așa devine explicabilă coerența vieții genetice și singulare a genului omeneșcu și numai astfel ne vom putea explica originalitatea și deosebirea singuraticilor persoane și a singuraticilor spirite omenești, ca unu ce nou, până aci neesistent, se și numai asemenea . . . ; și în fine numai prin acceptarea acestei teorii se poate face posibilă înțelegibilitatea ideii immortalității.

Întrebarea că la popoarele barbare, precum afirmă unii ethnologi, lipsit-au credința în o continuitate a omului după moarte, încă n'a ajuns la evidență; sigur este, că la toate popoarele culte au existat idei mai obscure sau mai clare despre unu transieror unde ajungă sufletele decedaților. Morminții în care se așază oșele părinților formară cu încetul împărăția morților, — Scheol sau Hades alu păgânilor¹⁾. La iudeii vechi splendoarea vieții zăcea de

din cocci. Dar cu cât deveni mai serioasă poziția popoarelor și cu câtă mai puțină consună realitatea cu idealul iudeilor despre fericire, cu atât mai multă se dezvoltă ideea unu transieror pre basa unei miraculoase învieri a morților (Isaia 26. Ezech 37.). Cu însemnătatea popoarelor cresc bogăția presimțirilor lor despre viața repositărilor și estinderea culturii morților. Fragilitatea pământului, demnitatea omului, dispoziția sa religioasă, amorea către deapropiele său, acești factori au trebuit încă în sufletul omului naturei se producă dorința, speranța și supunerea sigură a unei existenței mai departe după scurta viață de dincoace. — Sufletul singuraticilor națiuni se reoglindează în credința lor despre immortalitate. În lumea păgână credința aceasta dela icônile obscure a unei psychopanii [somnia alu sufletelor],¹⁾ a unei vieți umbrăse în lumea subpământescă, a unei transanimațiuni (metempsychose)²⁾ spre scopul purgățiunii continuative, s'a ridicat la învățătura filosofică perfecționată a unu Plato, a cărui Phädon (despre immortalitatea sufletului) este monumentul celu mai sublim alu speranței immortalității. — După Plato sufletele omenilor înainte de intrare în corpurile muritoare s'au bucurat de contemplarea prototipelor; cu cât viața lor spirituală a fostu mai lucrătivă, mai destăptă pre pământ, cu atât mai puternică este în ei dorința pentru starea de mai înainte a nevinovăției și sufletul adevăratului filosof se reîntorce acolo nemijlocit după moarte, a celorlalți omeni mai curându său mai târziu, de după gradul demnității lor.

Spiritul practic religioș alu Romanilor se cuprinde în cuvintele lui Cicero în Tusculane: „Nime nu s'ar jertfi pentru patriă fără de marea speranță a immortalității.”

Poporul iudeoesc împărtășește diametralu opiniunile grecești despre o stare umbrăse, incorporală și deplorabilă a decedaților în lumea subpământescă (Scheol sau Hades). Moartea se consideră ca unu eveniment necesariu pentru toți omenii și și are motivarea sa după unile locuri în dispozițiunea primitivă a creațiunii omenești (I. Moise 18. 27.

¹⁾ Somnului său dormirea sufletelor (psychopannia), — însemnă starea unei existențe de amorală (fără cunoștință sau simțire), în care sufletul se află în intermediul între moarte și înviere. — Această părere a fostu condamnată deja de Tertulianu (De anima 50), Eusebius (Hist. eccl. V. 37), apoi de conciliul din Lyon 1274, și după ce a mărturisit-o chiar papa Ioan XXII., la Ferrara (1438) și Florența (1459 Sess. XXV) statorindu-se ideea unei treceri imediate a sufletului evlaviosu în împărăția cerului. Asem. Göschel, Der Mensch nach Leib, Seele und Geist, diesselts und jenseits 1856.

²⁾ Transanimațiunea (metempsychose, și metensomatose) Seelenwanderung, — ideea, că sufletul după disolvarea legăturii sale cu corpul, trece în alte corpuri, fie mai inferioare spre penitență sau curățire, sau mai superioare spre perfecționare. — E o învățatură foarte vechiă, care deja în sistemul religiunii indice și egiptice a ocupat o poziție remarcabilă. Religiunea Brahmanilor, Buddhișmul, Misteriile egiptice afirmă deopotrivă trecerea sufletelor omenești în corpuri de animale spre penitență și curățire, din cari ele în sfârșit reîntorc în stare curățită la adevărata lor mențiune. Egiptenii au calculat circulația său călătoria aceasta la 3000 de ani. Dela egiptenii veni învățătura la greci, unde cu deosebire a fostu reprezentată de Pythagoras. Și Plato, dar în a lui caracteristică formă mitică, a dezvoltat această învățatură. În Misteriile grecilor metempsychosa a jucat o rolă mare. Și în teologia rabinică a străbătut ideea transanimațiunii, până când de biserică a fostu totdeauna condamnată. Cu toate aceste în timpul mai nou se ivi izolat și în cercuri culte creștinesci (Herder, 8 Gespräche über Seelenwanderung; Schiöser, Über die Seelenwanderung, 2 Gespräche 1781, chiaru în formă filosofică. Cu deosebire Lessing i-au fostu foarte devotați. Veđi Jürgen, Philosophische Zeitfragen, Bonn 1870 p. 345.

¹⁾ Scheol sau Hades — este în vechiul Testamentu închinăta împărăția a morților. Ideea este încă neclară. Hades cuprinde atâtu Geena, locul condamnaților, câtu și „senul lui Avram“; este așa dară expresiunea generală pentru starea după moarte.

Iov 4. 19 etc.), după altele în păcatul omenesc (I. Moise 3. 22 s. m. 2. 17. s. m.).

Credința în o continuitate o omenilor este o supoziție transitorică a vechiului Testament. Ori câtă de obscură desemnă Psalmistul, Ecclesiastul și Iov iconele vieții de dincolo, de unde nu mai este reîntorcere (Iov 7. 9. 10. 21. Cânt. Cânt. 8. 6.), unde Dzeu nu se mai premăresce (Psalm. 6. 6.), unde numai este esistență (psalm. 6. 5. s. m. Iov 10. 20. s. m. 14. 7—22. 7. 11. s. m. Eccles. 9. 10.); ori câtă de lamentabile se fie plângerile morților [II. Reg. 1. 17. s. m. 18. 33. 12. 23]; ori cum, este netăguită deci că israilitul se gândesc cu o adevărată grăză la despărțirea sufletului de trup, trebuie să se recunoască ca faptă, că credința în descinderea sufletelor decedate în Scheol a format un element substanțial al ideii religioase israilite.

Ideile despre morțe sunt petrecute însă în multe locuri cu speranțe de bucurie. Despre repozarea protopărinților se dice, că ei „se adună la poporul lor” (I. Moise 25. 8. 37. 35. 49. 33), — o expresiune, care după interpretarea lui Christos (Mat. 22. 31 s. m.) învolyă immortalitatea personală.

Remarcabile sunt tradițiile despre răpirea lui Enoch din lume (I. Moise 5. 24), despre înmormântarea cadavrului lui Moisi prin Dzeu (V Moise 34. 6—7) și suirea la ceruri a lui Iliă (IV. Reg. 2.) Poporulul revelației însă a avut în timpul junetei și bărbăției sale o problemă istorică mai ponderosă de rezolvit, de câtă se fie ajunsă la elu oestiuinea morții la ordinea zilei. Abia după disolvarea statului theocratic se lămuri, după esilul, credința immortalității. — Precând în apocrifele palestinensice opiniunea tradițională se continuă, pre atunci cele helenistice rezultate sub influința grecască sunt pline de expresiuni precise despre realitatea transierului și despre sörtea diferită, carea aşceptă pe dreptii și pe cătoșii în eternitate (Înțelepc. 4. 7. s. m. 5. 1. 3. 1. 10. II. Marc. 12. 38. s. m. etc.). — Cartea lui Danilă 12. 2. II. Marc. 7. 14 învetyă clarul despre învierea morților.

Școțele jidovești sunt pe timpul lui Christos în certyă între sine despre întrebarea, că este a-se admite după credința predominantă a părinților, care o reprezentă Saduceii, numai o simplă imaginabilă esistare mai departe după morțe seu după credința profesată de farisei o reînsuflețire a cadavrului cu oșe, piele și pery.

(Va urma).

Predică despre beție.

Este cale, care se pare omenilor dręptă, iară sfirsitul ei duce în fundul iadului. Pild. c. XIV v. 12.

I. Creștini! Tötă lumea se plänge astăzi în contra necesurilor vieții. Toți dicu, și cu deosebire poporul nostru, că am ajunsu timpuri grele. Dările sunt mari și multa, căstigul este puțin, cele necesarie pentru traiu trebuie procurate! Tötă lumea este măhnită și se sbuciumă pentru cele trecătoare și pământesci, toți și tôte se oprescu la hotarul acestor pământu de sub picioarele noastre, mai departe toți se pară a fi miopi. Ei, această cale ni se pare dręptă, înse sfirsitul ei duce în iadul. Noi trebuie se fim chiari și sănătoși la vedere, se vedem și de-aprope și de-parte, și în drępta și în stanga și apoi se judecăm bine și cu înțelepciune.

Noi nu trebuie se privim numai la pământul acesta, ci se vedem și din colo de sfera lui, că acolo ne aşteptă dreptul judecatoriu.

Cu adevărat cumcă neajunsurile sunt multe, — mai ales la noi — dar faptele noastre nu pară a vedea acesta, ci din contră conduita noastră vedesce căși cum am fi în posesiunea tuturor fericirilor posibile.

Recunoșcem gravitatea împrejurărilor, când e înse se ne medicăm ranele; toți stau în nepăsare ma cugetă a fi ajunsu la limanul fericirei.

Când barbații cari se interesază de binele nostru, ni îndegetyă rēnul noi li dămă tötă dreptatea, dar când ni-strigă: „la lucru dar!” se pare că nici nu auzim, nici nu vedem.

De când me află în mijlocul vostru, mi-a ducă aminte, că la tötă ocașiunea și vremea v'am spus, care sunt, mijlocele cele mai bune, pentru de a pute scāpa de nevoile veacului de față.

Vi-am spus și v'o spun și acum: cumcă nu mijlocul mai de frunte este *invęțătura și țară invęțătura!* Numai lumina invęțăturii ne va scapa și salva de aci înainte de perirea totală.

Multe păcate s'a observat la poporul nostru și tôte aceste sunt numai nisce urmări rele ale neciintei și lipsei de invęțătura.

Va fi de ajunsu de astadată se ve aratū numai unu păcatu care am observatū că domnesce între voi, și care păcatu este unul dintre cele mai spurcate, și care ve ruina și nimicescce cu totul.

Acestu păcatu este beția cea urită, unu păcatu acesta care nu numai îngreună traiul bun al omului în lumea această pământescă, ci și întunecă și timpesce mintea omului, ca se nu pötă vedea și cugeta la mântuirea sa sufletescă pentru împęrătia cerească. Beția încarcă pre omu cu o multime și de multe păcate. Pentru acea voiescu a ve vorbi astăzi despre păcatul beției în înțelesul S. Scripture arătându-ve: 1) Ce este beția, care sunt urmările ei stricaciöse în viața această pământescă, 2) despre urmările ei în viața ce va se fie.

Vę rogū se me ascultați!

I.

Ce este beția? I. Creștini! Închipiți-ve unu bețiv și îndată ve-ți cunoșce-o din însușirile lui. Nu ați vedutū cum corpul bețivului se inclină și clătine în tôte părțile ca arborele lovitū de vreme? Densul a perdutū puterea de a lupta în contra orcanului beției și-lu pörtă cu vrea. Ați auzitū absurditatea și neînțelesul lumbei bețivului? Dintrēnsul vorbesce diavolul ca din casa sa. Si apoi ați vedutū după aceea cum devine îmburdatu și tiritū prin țină? Iacul mai de josu decât dobitocele.

Nu-i dară altă ceva beția, decât: despoianța omului de mintea, puterea și frumșeta sa, și degradarea sa la o stare mai de josu decât a dobitocelor. Auziți! omul corona fapturilor lui Dzeu, se dev mai de josu decât dobitocele?!

Prorocul David despre omul fără invęțătura dice, că: „s'a alăturatū cu dobitocele cele, fără de minte și s'a asemenatū lorū;” Iar despre bețiv se va putea dice mai multu, căci beția răpescce dela om adevărata lui nobleță. Ce reutate și rușine acesta pentru om! Animalul fiind fără minte, urmeadă legilor lorū firii rostite de Dzeu; iară omul fiind cu minte (rațiune), totuși calcă legea și voia lui Dzeu.

Înfiorătoare amăgire diavolescă! Care dintre tôte păcatele pöte se despoie pre omu, ca și beția, de frumșe-

cele sale dăruite de creatorii? Nici un păcat, nici până când oamenii treziți își au fiecare greșala sa sau alta, după cum dice maica noastră biserică „că nu este om care să nu fie viu și se nu păcătuiască, numai Tu Domne ești fără de păcat, — și atunci bețivul se reportă la toate păcatele, pentru aceea cu dreptate se dice, că beția deschide porțile tuturor păcatelor.

Un filosof a întrebat pe cineva odată: care este păcatul cel mai mare între aceste trei: Uciderea, adulterul și beția? Acela ar fi răspuns, că uciderea. La ce filosoful enaredea anecdota următoare: Cândva trăiau trei frați, cari se înțeleseră, să se plece deodată în lume toți trei, și înainte de plecare în lume să se alegă fiecare câte un păcat să se sălăsească și apoi la anul să se întoarcă la locu, se spună urmările păcatelor: Cel mai mare se gândea la uciderea, iar al 2-lea adulterul. Al 3-lea cel mai mic dice: eu nu voi alege păcat așa mare și voi; acele sunt prea îngroșătoare și urte. Îmi voi alege unul mai mic, beția. Au plecat în lume și se vadă de ale lor. Au făcut tot ce a putut în un an. La timpul hotărât revin toți trei la locul cunoscut. Încep enararea și dice cel din mijloc: Mult am alergat decând ne-am despărțit și unde am încercat să ucidem nu mi-a succedut. Câte femei au fost inimicilor mei mulți și nu am cutețat să încerc să fac, câte odată nu mi erau locurile favorabile, de altădată încercând fapta abia am putut să scap viață bătându-mă alții pre mine. În fine am fost chiar prins și aruncat în temniță de unde am eșuat.

Au doilea, continuă în următorul mod: eu am avut am fost mai norocos, căci parte nu am avut ocaziune, parte nu eram dispus pentru păcat și când odată realizasem păcatul mi-am luat viața care nu o mai doresc nimeni.

Vine în fine al 3-lea și se vaieră cu cuvintele acestea: vai și amar de mine frații mei! eu vi spun că nu mi voi alege păcat așa mare ca ale voastre, și iacă eu le-am comis ale voastre amândouă. Mă-am îmbetat și mi-am perdat rușinea și am comis adulterul (curvia). Prin cărmăni mi s'a dat ocaziune la tot felul de păcate blăstămate și urte. Din blând am devenit turbat, bătășu bănuș am și ucis, nesciind ce fac în beție. Sufletul meu este îngrenat cu tot felul de păcate. Eu sunt cel mai păcătos.

După aceste dice filosoful: veți amice că beția este un păcat mai mare decât cele două, căci ea este cea care primu-nu-ai putut comite nici un păcat, alese de dânsi, până atunci bețivul le-a comis toate păcatele, și încă și altele mai multe.

Anecdota acesta învederează uriciunea păcatelor și urata cu adevărat cum că beția face loș și altele păcate, dă intrare liberă la toate cugetele înfiorătoare și urte.

Prin bețură, patimile trupului se ridică preste toate și dă întunecă, diavolul intră în inima omului și comanda simțemintele și cugetele și limba omului după placul. Bețivul injură vorbește toate limbile. La cea mai mică atingere din afară devine nebuș, turbat, rîdește ca fiara cea mai înfruntată. Și omul în această stare trebuie să păcătuiască.

Bețivul se înduplează la orice faptă necuviințată, ia parte la tot felul de rele, se sfădește,

se certă, se bate, omăra, fură, umblă la judecări, se încurcă în pîre, pierde timpul, pierde frumusețea, pierde omenia, în fine devine urit și părăsit de toți. Pentru aceea se întreabă și sfătuesc înțeleptul Solomon dicându: „Cui este vai, cui sunt gâlcevi, cui judecări, cui necazuri și sfedi, cui zdrobiri îndărdar? cui sunt ochii urduși, ai nu celor ce întârziă pe la birturi și celor ce pădesc unde se fac ospete? Nu vă îmbetați, ci umblați cu oameni dreți și vorbiți la preumblări, că de te vei uita cu ochii tăi spre carne și pahare, vei umbla mai gol ca pi-lugul, și apoi vei fi precum se tem de cel mușcat de șerpe.” (P. c. XXIII. v. 29—32).

Nici un păcat nu-și are urmările sale așa aspre și repede în lumea aceasta, cași păcatul beției. Unele păcate nu se pedepsesc numai după trecerea omului din lumea aceasta, dar beția își are răsplata sa sigură atât în lumea aceasta pe care ce trece totu mai aspră, cât și după moarte în lumea cea veșnică. Bețivul își pierde averea, mintea, sănătatea și puterea și perindă aceste pierde omenia și încrederea înaintea tuturor.

Bețivul ruina fericirea familiei sale neputându-o susține din cauza săraciei. Inmulțesc sărăcia și nemernicia în lume prin generații infectate, corupte, tîmpe și hăbăuce. În fine își pierde omul totă noblețea și atunci devine făptura cea mai ticăloasă și mai miseră. Stricăciunea acesta a beției o dovedesc și un filosof mare Bacco de Verulan dicându: „Tote fărădelegile ce se seversesc pre pământ nu strică atât neamului omenesc și nu pustiesc atâtea averi și bogății cași beția.”

Beția este cea mai periculoasă patimă și are urmările cele mai triste, pentru că până când omul delanele păcate — dacă are tăria și voință — se poate reține pe cât timp voiesc să se opună, până atunci de beția dacă se deprinde cineva cu ea nu se poate părăsi de dânsa numai odată cu moartea. Bețivilor le putem dice cu adevărat cum că: „Este cale care omenilor se pare dreaptă, ară sferșitul ei duce în fundul iadului” (P. c. XIV. v. 12).

Diu aceste se pot pricepe chiar urmările stricăcioase ale beției și se poate vedea lămurit, că beția îngreună traul omului în lumea aceasta, ba ce este mai mult, timpesc și puterile sufletesci ale omului și le mărginesc ca se perdă totă harnicia de a lucra pentru mântuirea sa în împărăția cea cerescă, despre ce voiu vorbi în partea

II.

Sânta scriptura dice: că de veți vieți după trup veți muri, iară de veți omori cu dușul faptel trupului veți fi vii. (Rom. 8. 13.) Totu omul are se mōră odată, dar numai trucesc, însă celu ce viețuesc după trup adecă satisfacă poftelor trupului va muri și sufletesc adecă își va perde sufletul său și se va face vrednic muncii de veci și ca atare va fi pierdut în totdeauna pentru împărăția lui Dneșu.

Ori ce păcate ar comite cineva, nu poate să trăiească mai mult după trup decât bețivul. Bețura provocă simțurile, ațită sângele și dă naștere poftelor uricioase ale trupului. Aceste poște timpesc în om simțurile cele nobile și de bună cuviință ca se nu priceapă ce este bine și frumos. Diavolul cercă ocaziune binevoită de a intra în inima omului spre alu îndemna ca se calce și se batjocuresc legea cea sântă alu Dneșu. Legea cea mai sântă a bețivului

este a trăi după plăcerea trupului, și „celu ce cunoște și cugetă trupește este inamicul lui Dneđu” după cuvintele Apostolului Pavelu (Rom. 8. 7.) Totu acestu Apostolu dăce mai încoale : „Iar poftele trupului arătate sunt care sunt : preacurvia, curvia, necurația, fapta de rușine, slujba idolă-că, farmecile, vrăjile, cerțele, urficiunile, mâniile, gâlcevile, înderetniciile, împărecherile, pismele, nciderile, bețiile, și astea vè spunu că cei ce facu acestea împèrația lui Dneđu nu o voru moșteni.” (Gal. 5. v. 19—20). Din aceste cuvinte ale S. Apostolu se vede că beția este unu păcatu dintre acelea care închidū împèrația lui Dneđu dinaintea omeniloru și de acêsta se nu ne mirămū, căci ea este mama tuturorū rēutățilorū. Și dacā sunt edeverate învêtaturile ddeesci care ne spunu acele sante cuvinte, atunci bețivii voru fi cu deosebire aceia căroro li-se va dăce la judecată : depărtațive dela mine. „cāci voi sunteți din tatā drăcescū, și vrefi a lucra după pofa tatălui vostru.” (Ioan 8. 44).

Omulu înbêtatū de puterea otrăvitoare a beuturii uită de sine și de Dneđu. Aū nu beutura nebuni chiar pe Imperatoarele Irodū, că pentru unu jocu a unei fete desfrânate, aū luatū într'o tipsiā capulu Mergătoriului înainte. „Intre veselii și îmbuibare, vine o fatā frumoasă, darā fără rușine, saltā, jōcā înaintea boerilorū și alui Irodū, îi uimesce și-i seduce, și cu nebuniile sale face pe Irodū se calce legea lui Dneđu și a firii. Cu învêtirile meșteșugite ale sale farmecā inima imperatului, i torturā consciința și ochii ca se nu își vedā nelegiuirea în care vrea să cadā. Așa îndemnā pe Irodū se omorā pe sfeșniculū celū însuflețitū, ca se nu vadā fără-delegile și faptele urite și spurcate ale mumei sale. Cu puțin pași rumpe cumpēna dreptății și face se cadā seceratū capulu S. Ioanū botezătorulu.” Irodū de nu era cuprinsū și învinsū de sātana în beaturā nu ar fi făcutū se cadā jertfā proroculu celū mai mare plăcerii unei fete nebune. Înșā nici o faptā fără resplatā, căci Dneđu a pedepsitū pre Irodū în lumea acêsta perđindu-lū dimpreună cu Irodiada în temniță, iarā în cealtā lume se dede pre sine muncilorū celorū de veci.

Toți aceia cari, parte nu împlinescū legea și voia lui Ddeđu în lumea acêsta, parte nu numai că nu le împlinescū, dar se și opunū de adreptulū rēudelilorū ddeesci, și comitū faptele cele mai urite față de sine, față de aprupele și față de Dneđu dđicū : toți aceia se facū vrednici de munca de veci. Acestia se dđicū cumcā traiescū fără Ddeđu în lumea acêstā, și le putem dđice cu dreptulū Iovū : „Oare odrasleșce păpura de baltā, ore creșce trestia fără de apă? Verde fiindū fără să se taiā, să usucā înaintea tuturorū arborilorū, așa este cursulū tuturorū celorū ce nitā pre Dneđu.” (c. 8 v. 11—13).

Deci din predica mea de ađi despre beție se pōte bine înțelege că câte reutați causēzā beutura. Cei bețivi înzedarū se voru plānge în contra necasurilorū și greutățilorū de astāđi, căci densii facū tōtā viață și traiulū mai rēu. Sunt nefericiți atātū în lumea acêsta, câtū și în cealaltā, ce va se fi după morțe.

Așa darā „Tredțiți-vē cei beți și plāngeți (Ioailū 1. 5.) Îndreptați vē faptele vōstre, pocăiți-vē și vē întorocēți din calea perirei, drepte faceți cărerile piciorilorū vōstre. Luminați-vē cu învêtaturile cele mântuitoare ale legii creștineșci, că cu câtū le veți cunoște mai multū acelea, cu atāta vē veți apropia mai multū de desevirșire și fericire. Până când neamulū nostru va ținea tōtū de beaturā, ne vomū

stinge de pre fața pamēntului cu timpū ca flōrēmū bătutā de vēntulū de tōmnā, și nu va mai sci nici unu de rēu de toate lucrurile lui și de tōte slujbele lui. Cei ce s'aū deprinsū în beaturā să se părăsescā de ea iarā cei ce aū statū încă nevătamați se se fereșce de acea unealtā a diavolului. Avemū medicinā împēșcā contra acelei bōle epidemice, sātana biserica și școlā. Sē le ceretāmū după trebuință aceste douē, și vom fi binecuventați în veci. Aminū.

Iustin Bogdanū, parocħ.

Bibliografie.

„DANTE ALIGHIERI. *Divina Comedia. Infernū*. Traducere de pre original de Dōmna Maria P. Chiriac. Cu portretulū lui Dante după Giotto, textul originalu și note și notițe din diferiți comentatori. Craiova (România) tipografia Samitca. 1883. Prețul 6 lei (2000 cr.).

Acesta este titlul unei publicațiuni literare apărută de curēnd în limba romānescā, sublīma inspirațiune a clasiului poet italian, *Divina Comedia* a lui Dante! Salutām plin de ferioire începutul pentru introducerea geniului italian în căminul familiei romāne și aducem mulțumirile și recunoștința noastră nobilă auctōre, carea a conceput fericita ideā, de a transpune în limba noastră naționalā neimitabilā operā a lui Dante. Traducerea romānescā este făcutā în prosā urmatā de textul original, cea ce ridicā mult valōrea operei, pentru cei ce aū înlesnirea de-a ceti în original pe Dante. Dar pe lângā valōrea sa internā carea are și meritul gustului și eleganței tiparicului, ceea ce face onōre librăriei Domnului Samitca. Recomandānd acēstā cartē publicului cetitor ca tōtā căldura, totodată anunciām că s'a pus sub tipar volumul al II *Purgatoriulū*, după care va urma al III-lea : *Paradisulū*.

Plevnānāi. (Grivieza bevētele) Drāma egy felvāsban. Irta *Sion György*, a romān tudományos akadēmia rendes tagja. Forditotta *Goldis János*, k. gym. tanār, a romān tudományos akadēmia leveles tagja. Arād 1883. Nyomatott Gyulai Istvānnāi.

Sub titlul acesta părintele protosincel I. Goldis a transpus în limba magiarā frumoșā scriere dramaticā a Dnui G. Sion, despre ocuparea Grivitei.

Broșura ce anunciām de și în formā este alcătuită de 50 pagine numai, în fond însă, și după cuprinsul se, ea este mare, căci descrie faptele eroice și bravilor romāni la Plevna, și amorul de patrie și romānului. Ideā auctōrului „Latinității limbii romāne” de a proba latinitatea romānului nu numai prin limba, ci și prin eroismul și virtuțile sale țare și patriotice, negreșit este foarte nimeritā, și igratulām din inimā dorind ca să-l vedem debătutū cât mai des pe acest cāmp de onōre!

„*Vezérfontal a világtörténelemhez.* Irta *Varga* tanār. Budapest 1883. Franklin társulat; ára 1 forint.

Acesta e titlulū unui manualū micū de istoria apărutū în a. c. lucratū cu multā istețime și curiozitate de lucru de numitulū profesorū localū din Arad care opū meritā tōtā atențiunea acelorā cari propun să se besce opusorulū acēstā de alte compendii scumpe care s'au cōstatat căte de 1—3 tomuri voluminoșe de acēstā materiā

semu dice, că opulă, de și e mică, conține și aceea de regulă lipsesc din manualele de istorie la noi trebuință; anume pre lângă ideile conducătoare evenimentelor istorice, pune în evidență continuă progresul cultural. Este enararea cea mai simplă evenimentelor, pre care însă autorul astfel le prezintă, ca ele de sine se arate ideile conducătoare progresul în cultură. Nu descrie evenimentele istorice în detaliu, ci face numai scheletoul acelor propuneri scurte.

Dar apoi cu atâta mai acurat desfășură însemnarea evenimentelor delinate și ideile conducătoare, ca ele să nu trecă neobservate, sunt culese cu li cursive.

Acest manual dară astfel e compus, că cei care n'au studiat istoria universală, cu greu îl înțeleg, pentru că nu pot cuprinde deplin înțelesul amintite în liniamente scheletice; dar aceasta mai sigur e succesul întrebării pentru care, cari cunosc cel puțin din compendii evenimentele se vor uita la cetirea opurilor istorice mai vor să aibă un ușor retăcescu în labirintul evenimentelor și ar vrea să aibă un spectru chiar despre evoluțiunile și despre întreg.

În deosebire să poată întrebarea cu folos în școlă de competiții, ca ajutorul la recapitularea celor înțelegând; dar și la propunere, încât acelea ce conțin manualul pe scurt sunt a se completa cu esențele profesorului. Manualul e bun în asemenea măsură, pentru elevu ca și pentru profesor: elevul are un manual mic și estin, profesorul nu are să bată capul cu abrevieri și facere de esențe, după cum i permite timpul, are numai să se gândească verbalmente părțile delinate în carte, și totodată are ocaziune să dovedească, că propunerea nu e de prisos.

Recomandăm cartea acésta tuturor celor care vor să studieze, și a propune cu succes istoria, și să se pregătească la examenul de maturitate.

Diverse.

S. Sinodul al bisericii autocefale ort. române convocată în sesiune de toamnă pe 13. Oct. a. c. a publicat un Necrolog. O scire privată ni anunță pierderea unui barbat *Sigismund Borlea*, din Baia de Mărie deputat dietal pururea zelos și inflexibil apărător al drepturilor poporului român. Fie-i țărina și memoria binecuvântată!

Colecte pentru seminarul din Arad. Colectele publicate până aci au mai intrat: de la *Ușeuș* protopopiatul *Lipovei* în prețul de 21 fl. 58. cr. Ases. cons. *Anca*, parochă în *Măerele* Timișorii a administrat 71 fl. 40. cr. la care a contribuit: *Petru* de *astadată* 20 fl. *Ioan* *Munteanu* 2 fl. *Petru* *invețatoriu* 5 fl. *George* *Bogdan* 2 fl. *Stefan* *invețatoriu* 1 fl. *Chirilă* *Pera* 50 cr. *Maxim* *Radu* 50 cr. *Tăran* 50 cr. *Constantin* *Murariu* 50 cr. *Stanoviciu* 1 fl. *Emilia* *Ioanoviciu* 1 fl. *Vasile* *Argintariu* 1 fl. *Vasilie* *Bugariu* 1 fl. *Milan* *Arad* 1 fl. *Ioan* *Sebeșan* 1 fl. *Pavel* *Micșan* *protopop* *Nediciu* 1 fl. *Iosif* *Martin* 50 cr. *Lazar* *deșan* 1 fl. *Stefan* *Toth* 1 fl. *Pavel* *Olariu* 1 fl. *Olariu* 1 fl. *Petru* *Rotariu* 1 fl. *Constantin* *aterian* 1 fl. *Alexandra* *Iacob* 1 fl. *Elena* *Dehe-*

leau 40 cr. *Maria* *Stanoviciu* 1 fl. *Petru* *Unipan* 1 fl. *Ilia* *Barbu* 1 fl. *Nicola* *Todorescu* 1 fl. 50 cr. *Elena* *Cioban* 2 fl. *Iacob* *Marian* 2 fl. *Pavel* *Pisic* 3 fl. *Chirilă* *Bogdan* 2 fl. *Dimitrie* *Ioanoviciu* 5 fl. *Andrei* *Babiciu* 1 fl. *Sava* *Ciacovanu* 1 fl. *Costă* *Mihailoviciu* 2 fl. *Andrei* *Unipan* 1 fl. *Cleric* *Ioan* *Evutan* alu treilea rëndu de colectă cu 166 fl. 96 de cr. *Preotul* *Georgiu* *Stoia* din *Cuiediu* a colectat 70 fl. 30 cr. *Comuna* *S. Saldahagi* a votat dela biserica 100 fl. *Comuna* *Secusigiu* a platit din ofertă 50 fl. *D. U.* *advocat* *Manuil* *Ungureanu* din *Timișora* a trimis 251 fl. la cari au contribuit: *Manuel* *Ungureanu*, *advocat* în *Timișora* 50 fl. *Stefan* *Adam* *advocat* în *Timișora* 10 fl. *Paul* *Rotariu* *advocat* în *Timișora* 30 fl. *Nicola* *Cosariu* *asesor* *orfanal* în *Timișora* 20 fl. *Pascu* *Milu* *telegrafist* în *Timișora* 5 fl. *Iuliu* *Stancea* *profesor* în *Timișora* 5 fl. *Nicolae* *Dragan*, *controlor* în *Timișora* 5 fl. *Damian* *Dragonescu* *secretariu* *ministerial* în *Budapesta* 5 fl. *Toma* *Belu* *telegrafist* în *Timișora* 5 fl. *Mihailu* *Nediciu* *telegrafist* în *Timișora* 5 fl. *Marcu* *Barbu* *telegrafist* în *Timișora* 10 fl. *Ioan* *Andreieviciu* *telegrafist* în *Timișora* 5 fl. *Vincentiu* *Adam* *oficiant* în *Timișora* 5 fl. *Trifon* *Gaită* *notariu* în *Gilad* 10 fl. *Ioan* *Teodoroviciu* *comandant* *militar* în *Timișora* 10 fl. *George* *Popa* *perceptor* în *Timișora* 5 fl. *Pavel* *Adam* *inspec.* în *Timișora* 10 fl. *Eutimie* *Cioban* *telegrafist* în *Timișora* 5 fl. *Dr. Ioan* *Darabant* *advocat* *Vinga* 5. fl. *Valerie* *Cuman* *farmacistu* în *Timișora* 1 fl. *Ioan* *Miulescu* *administrator* *protopresbiteral* în *Ciacova* 2 fl. *Aurel* *Drăgan* *invețator* în *Gilad* 2 fl. *Chirilă* *Oprean* *paroch* în *Gilad* 3 fl. *Vincentiu* *Pop* *advocat* în *Jebel* 10 fl. *Coriolan* *Bredirean* *advocat* în *Lugosu* 2 fl. *Fabius* *Rezei* *advocat* în *Lugosu* 5 fl. *Emil* *Babeș* *adj. advoc.* în *Timișora* 5 fl. *Ioan* *Nicolae* *invețator* în *Mehală* 2 fl. *Moise* *Doboșan* în *Mehală* 2 fl. *Ignat* *Lillin* în *Mehală* 2 fl. *Sima* *Marin* *in Mehala* 1 fl. *Sima* *Rotar* în *Mehală* 50 cr. *Constantin* *Hadzsi* 1 fl. *Stefan* *Istok* 50 cr. *Ioan* *Rotar* în *Mehală* 1 fl. *Andrei* *Obăgean* în *Mehală* 2 fl. *Ioan* *Bandu* în *Mehală* 1 fl. *Pavel* *Magdi* 2 fl. *George* *Magli* 1 fl. *Cleric* *Filip* *Teaha* cu colecta din comuna *V. Soho* lă a administrat 15 fl. *Dnul* *Julian* *Drăgan* *silv.* la facultatea din *Șemnit* a trimis 12 fl. 10 cr. la care a contribuit colectantele *Drăgan* 3 fl. *Dr. Marki* *Sándor* *profesor*, *Kallosi* *I. Vasarhely* *J.* și *Vasarhely* *Antal* din *Arad* câte 1 fl. *Nicolau* *T. Radu* 60 cr. *Petru* *Lucaci*, *Ioan* *Gugian*, *Dimitrie* *Moldovan*, *Corneliu* *Pelle*, *Aurel* *Popescu*, *Damian* *Anca*, *Liviu* *Marțian*, *Ioan* *Deac* și *Francisc* *Besan* toți silv. la facul. din *Șemnit* a contrib. fiecare câte 50 cr. Dela frunțașii nostri din *Semlacu*, au încurs până acuma 141 fl. 60 cr. și anume: dela *Sânta* biserica 50 fl. dela *preoți* 30 fl. dela *Dnii* *Grigorie* *Giulanu*, *preș. com. parochial* 10 fl. dela *Nicolae* *Giulanu* v. *preș. corului* 10 fl. *Grigoriu* *Rosu*, *inveț.* 5 fl. *Lazar* *Ionescu*, *inveț.* 5 fl. *Titu* *Guleșu* *econom* 5 fl. *Sigismund* *Railă*, *notariu* *com.* 3 fl. *Carol* *Ritter*, *tutor* *orfau*, 2 fl. *Georgiu* *Herteg*, *econom* 2 fl. *Grigoriu* *Căluseriu*, *econom* 1 fl. *Petru* *Capra*, *econom* 1 fl. *Grigoriu* *Rosu* *econom* 1 fl. *Demetriu* *Amareșcu* *econom* 1 fl. *Nicola* *Verișan* *epitrop* 1 fl. *Atanasiu* *Gală* 1 fl. *Lazar* *Istin* *econom* 1 fl. *Teodor* *Ionuț* *econom* 1 fl. *Teodor* *Gală* *econom* 1 fl. *Georgiu* *Istin* *econom* 1 fl. *Teodor* *Gulieșu* *econom* 1 fl. *Savu* *Moșu* *econom* 1 fl. *Georgiu* *Verișan* 1 fl. *Adam* *Șefer* *jude* *comunal* 40 cr. *Ilie* *Pescariu* 50 cr. *Stefan*

Bozian 50 cr. Emanuil Moldovan Faur 50 cr. Teodor Giută 50 cr. Teodor Mermeze 50 cr. Georgiu Verisan 70 cr. Dela mai mulți credincioși 3 fl. Dela comuna Sacadat prin preotul Teodor Tarău s'a colectat 20 fl. Din comuna Giriș s'a colectat prin preotul Damaschin Serb 39 fl. v. a. Carora tuturor din partea Prea Sfinției Sale, li se exprimă adâncă mulțumită pentru aceste ajutoare binefacătoare. Arad 15/27 Oct. 1883.

Ignatiu Papu, m. p.
secretariu consist.

* **Necrologiu.** *Catinca Ardeleană* din Virismortu, în etate de 15 ani, în primăvera vieții sale, ruptă de nemilosa marte dela sinul maicei sale iubitoare. — Duminecă în 9 Octobru fu petrecută la locul de odihnă. Coșciugul ce cuprindea în sine remășițele repodatei udată cu lacrimile fierbinți ale duioșilor părinți: Magdalena și Irimie Ardeleanu; moșul și buna, Stefanu și Sofia Bordoșu și unchiul Stefanu Bordoșu, după sfârșirea actului religios fu depus în cimiteriul bisericeii de acolo. Binecuvântată fie țărina și vecinică pomenirea.

CONCURSE.

Pentru deplinirea postului de Capelanu din *Ciclova-română* Comitatul Caras-Severin protopresbiteratul Bisericeii-albe, prelângă neputinciosul parochiu M. O. D. Ioane Petroviciu, se escrie concursu cu terminu până în 23 Octobru 1883 c. v. în carea ziua va fi și alegerea.

Alegandulu capelanu are ase bucura: a) Birulu preotescu în natură a treia parte, b) Din șola usuată iarăși a treia parte c). Și în fine din sesiunea parochială din așa numitele locuri, morminti și Periș (Vraniutul sec) asemenea a treia parte.

Doritori de a ocupa acestu postu de capelanu suntu avisati asi trimitu recurselu lor bine instruate prescriselor statut. org. bis. și regulamentulu pentru parochii On. Comitetu par. la adresa Prea On. D. Iosifu Popoviciu Protopresbiteru în Iamă celu multu până în 20 Octobru 1883 c. v.

În fine recurenții, cari voescu a ocupa acestu postu de capelanu suntu poftiti ase presenta în s. biserică în vre-o Duminecă seu sərbătore de asi arata desteritatea în cantu și oratorie.

Ciclova rom. 29 Maiu 1883.

Comitetulu parochialu.

În conțelegere cu P. O. D. protopresbiteru Iosifu Popoviciu.

Pe baza ordin. consistoriulu Caransebesianu Nr. 249 s. pentru ocuparea postulu de adiunct, la șola gr. or. din *Barbosu*, în protop. Lugosulu, cuttulu Caras-Severinu, se escrie concursu cu terminu până la 26 Octobru vechiu a. c. în care ziua se va ține și alegerea.

Emolumintele sunt: 200 fl. v. a. salariu anualu, 20 metri de lemne din care are ase încălzi și șola, 5 fl. scripturistica, 10 fl. pentru conferințele învățătorești și cortelu liberu cu grădină de 1/2 jugeru.

Recurselu au a-se adresa catra on. comitetu parochialu gr. or. în *Barbosu* și a-se espeda Pre On. D. Georgiu Pesteanu protopp. în Lugos.

Comitetulu parochialu.

În conțelegere cu D. protop. și inspectoru șolaru.

Pentru deplinirea postulu de învățatoriu la șola confesională din *ostelii*, protopopiatulu Hăsiasulu, prin acesta se escrie de nou concursulu, cu terminu pe 13/25 *noemvrs* 1883.

Emolumintele sunt: 201 fl. bani gata; 15 metri grân, 15 de cucuruzu, 2 jugere pământu estravilanu pausalu 8 fl., pentru lemne din cari se încăldește șola 30 fl., cortelu liberu cu grădină de legumi.

Recurselu ajustate conformu stat. org. și § art. XVIII. 1879 și adresate Comitetulu parochialu să se trimitu părintelu protopopu Georgiu Crețnescu în Belincz p. u. Kiszeto; avându recurenții vre-o Duminecă ori sərbătore, a-se presenta în biserică, spre asi arata desteritatea în cântare și tipă bisericeesc.

Cei deprinși în arta musicală, încât să potă teatri și conduce corulu vocalu deja esistente apoda acela vor avea preferința.

Comitetulu parochialu.
În conțelegere cu mine: G. Crețnescu, prot. și inspect.

Concurs pentru ocuparea postulu de suplinte învățătoreescu pre lângă neputinciosulu învățatoriu la nație Mihailoviciu din *Sasca-română*, protopresbiteratul Bisericeii-albe, comit. Caras-Severin amăsându părintescei Ordinățiuni Consist. dto. Sept. 1883 Nr. 463 Școl. se escrie concursu cu terminu până în 23 Octobru 1883 st. v. în care ziua va fi și alegerea.

Emolumintele și salariulu învățătoreescu: a) bugetu gata 300 fl. v. a. b) Șese orgii de lemne pentru învățatoriu. 48 fl. c) Patru orgii lemne pentru șola conferinționale 10 fl. d) Pentru curățirea șolii g) două jugere pământ aratoriu, o grădină aratoriu de 600 □ estravilană iarăși de 600 □ și cortelu liberu — din care salariu are a-se bucura neputinciosulu învățatoriu numai de 100 fl. pe fiecare anu, — iară celalaltu rămâne tot alegandulu suplinte învățătoreescu.

Doritori de a ocupa acest post de suplinte învățătoreescu sunt avisati asi trimitu recurselu bine instruate conform stat. org. și regulamentele pentru învățatori Oficiulu protopresbiteralulu din celu multu până în 25 Oct. 1883. st. v.

Sasca-rom. 29 Sept. 1883.

Comitetulu parochialu.

În conțelegere cu: Iosif Popoviciu, protop. tract.

Edictu.

Maria Pantisă din Valea-mare protopresbiteratul Pesteșulu Cottulu Bihar carea de 12 ani și-au petrecutu viața cu legiutul se u bărbatu *Mihailu Barzu* totu colo cu necredință, — fără a-se scoi ubicatiune prin acesta se citeză ca în terminu de unu an și o zi să se presente de naintea subsemnatulu protopresbiteralulu, ca foru matrimonialu de prima instanță, căci la din contra și în absența ei se va tracta și decide procesulu intentatu contra ei.

Datu din ședința scaunulu protopresbiteralulu Pesteșulu ca foru matrimonialu de 1-a instanță dată în Alesdu la 2 Iuniu, 1883.

Teodoru Filu

adm. pcescu ca pte